1.ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนาคุณภาพ: การพัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพด้วยระบบ Train the Trainer เพื่อลดอัตราการติดเชื้อในกระแสเลือดที่สัมพันธ์กับสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง (Central line -associated bloodstream infection: CLABSI) อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

2. ผลงานประเภท: CQI

3. คำสำคัญ: CLABSI, Train the Trainer, การพัฒนาศักยภาพพยาบาล

4.สรุปผลงานโดยย่อ: ทีมได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 หอผู้ป่วยด้วยโมเดล "Train the Trainer" (สร้างครู ก) เพื่อสร้างมาตรฐานการดูแลสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งสถาบันฯ โดยบูรณาการการพัฒนาผู้นำประจำหอผู้ป่วยเป้าหมาย การปรับปรุงแนวปฏิบัติ (NUR-WI-019) การพัฒนาชุดอุปกรณ์ทำแผล (Central Line Surgical Set) การประเมินทักษะด้วย Checklist และการให้ Feedback เชิงบวก ผลการดำเนินการสามารถลดอัตราการติดเชื้อในกระแสเลือดที่สัมพันธ์กับสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง (CLABSI) ในหอผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมายได้ร้อยละ 78.52 (จาก 10.28/1,000 catheter-days เหลือ 2.21 catheter-days หรือ จากจำนวนครั้งการเกิด CLABSI จาก 14 ครั้งเหลือ 4 ครั้ง) ส่งผลให้อัตรา CLABSI ภาพรวมสถาบันฯ ลดลงร้อยละ 38.99 (จาก 3.80/1,000 catheter-days เหลือ 2.32 catheter-days หรือจากจำนวนครั้งการเกิด CLABSI จาก 54 ครั้งเหลือ 14 ครั้ง) สะท้อนการขยายผลของระบบการพัฒนาศักยภาพและการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วยร่วมกัน

5. เป้าหมายและวัตถุประสงค์:

1. เพื่อลดอัตราการเกิด CLABSI ในสถาบันฯ (เป้าหมายลดลงอย่างน้อยร้อยละ 20 จากปี 2568)
2. เพื่อพัฒนาพยาบาลวิชาชีพ 25 คน ให้เป็น "ครู ก" (Train the Trainer) เพื่อกำกับการปฏิบัติงานใน 6 หอผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมาย
3. เพื่อให้พยาบาลวิชาชีพและแพทย์ประจำบ้านผ่านการประเมินทักษะการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน (Checklist) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

6.ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ : ปัญหาอัตราการติดเชื้อในกระแสเลือดที่สัมพันธ์กับสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง (CLABSI) เป็นการติดเชื้อตำแหน่งสำคัญที่พบสูงเป็นอันดับแรกของสถาบันฯ ที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อผู้ป่วย จากข้อมูลการติดเชื้อในโรงพยาบาลพบว่าอัตราการติดเชื้อในกระแสเลือดที่สัมพันธ์กับสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลาง (CLABSI) ต่อ 1,000 catheter-days ภาพรวมทั้งสถาบันฯในปี 2566-2568 มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่เนื่อง (1.99 3.52 และ 3.80 ตามลำดับ) และพบหอผู้ป่วยสามัญจำนวน 6 หอผู้ป่วยที่มีอัตราการเกิด CLABSI สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน จากการทบทวนกระบวนการดูแลสายสวนหลอดเลือดดำส่วนกลางและการนิเทศหน้างานพบประเด็นเสี่ยงต่อการปนเปื้อน (Contamination) ใน 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การทำแผล การดูดเลือด และการต่อสารน้ำ โดยพบความแตกต่างของแนวปฏิบัติระหว่างหน่วยงาน ขาดระบบการถ่ายทอดความรู้ที่ต่อเนื่อง และขาดการ Coaching ที่เป็นรูปธรรม

7. กิจกรรมการพัฒนา:

- **ระยะเตรียมการ:** 1.จัดตั้งทีม ประกอบด้วยแพทย์หน่วยโรคติดเชื้อ หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานผู้ป่วยใน หัวหน้าหอผู้ป่วย ส.7 บี หัวหน้าหอผู้ป่วย ม.7ก หัวหน้างานเครื่องใช้กลาง และพยาบาลป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ

  2.พัฒนาคู่มือปฏิบัติงานกลาง (NUR-WI-019) 3.ปรับชุดทำแผลใหม่ (Central line Surgical Set) และสร้างวิดีโอ QR Code สื่อการสอน 4.จัดตั้ง LINE Group เพื่อแลกเปลี่ยนและUpdateองค์ความรู้ใหม่

- **การสร้างครู ก (Train the Trainer):** คัดเลือกพยาบาลที่มีศักยภาพสูงโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย จาก 6 หอผู้ป่วยได้จำนวน 25 คน ทีมได้จัดอบรมให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและ Workshop 3 ฐาน (ทำแผล/ดูดเลือด/ต่อสารน้ำ) ในเดือนมิถุนายน 2568
- **ขยายกลุ่มเป้าหมาย** คือ แพทย์ประจำบ้าน อบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติกิจกรรมการดูดเลือดจาก **C-**Line ก.ค.68
- **การถ่ายทอดองค์ความรู้ (Knowledge Transfer):** ครู ก ดำเนินการ Bedside teaching และ Role play ให้พยาบาลในหน่วยงาน (ก.ค.-ส.ค. 68) ภายใต้วัฒนธรรม No-blame culture
- **การประเมินและติดตาม:** สุ่มประเมินทักษะ3 กิจกรรม ได้แก่ การทำแผล การดูดเลือด และการต่อสารน้ำ ด้วย Checklist ในพยาบาล ส่วนแพทย์ประจำบ้านประเมินทักษะ 1 กิจกรรม ได้แก่ การดูดเลือด พร้อมให้ Feedback เชิงบวกทันที
- **ความยั่งยืน:** ปรับปรุงแนวปฏิบัติให้ครอบคลุมสายสวนทุกชนิด และกำหนดการประเมินซ้ำทุกปี

8. ตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญ:

1. อัตราการเกิด CLABSI ต่อ 1,000 catheter-days
2. ร้อยละของพยาบาลและแพทย์ที่ผ่านเกณฑ์ประเมินทักษะ (Competency assessment) ด้วย Checklist (เกณฑ์ ≥ 85%)
3. คะแนนความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

9. การประเมินผลการเปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์:

- **เชิงปริมาณ:** อัตรา CLABSI ใน 6 หอผู้ป่วยเป้าหมายลดลงจาก 10.28 (ขณะดำเนินโครงการ มิ.ย.-พ.ย. 68) เหลือ 2.21 (หลังลงติดตามประเมินผล ธ.ค.68-มิ.ย.69) คิดเป็นร้อยละ 78.52
- อัตรา CLABSI ภาพรวมสถาบันฯ ลดลงจากปี 2568= 3.80/1,000 central-line day เหลือ 2.32/1,000 central-line days (ต.ค.68–มิ.ย.69) คิดเป็นร้อยละ 38.99 ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้
- **ทักษะการปฏิบัติ:** พยาบาลวิชาชีพและแพทย์ประจำบ้านที่ถูกสุ่มประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 85% ทุกกิจกรรม (คิดเป็น 100% ของกลุ่มสุ่มตรวจ)
- **ความพึงพอใจ:** ภาพรวมอยู่ในระดับร้อยละ 97.14 และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงร้อยละ 95.71
- **เชิงคุณภาพ:** ได้คู่มือแนวปฏิบัติฉบับปรับปรุงที่ใช้ได้ทั้งสถาบันฯ และเกิดระบบ Coaching ในหน่วยงาน

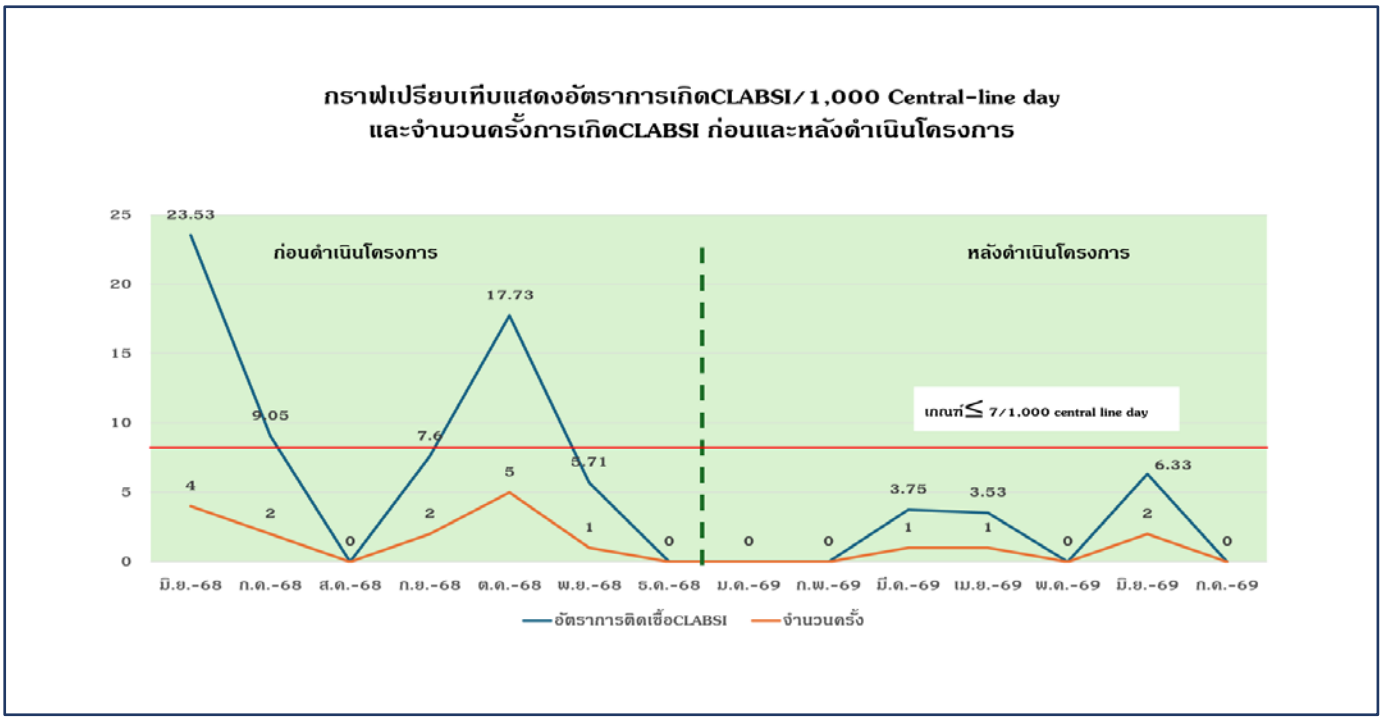

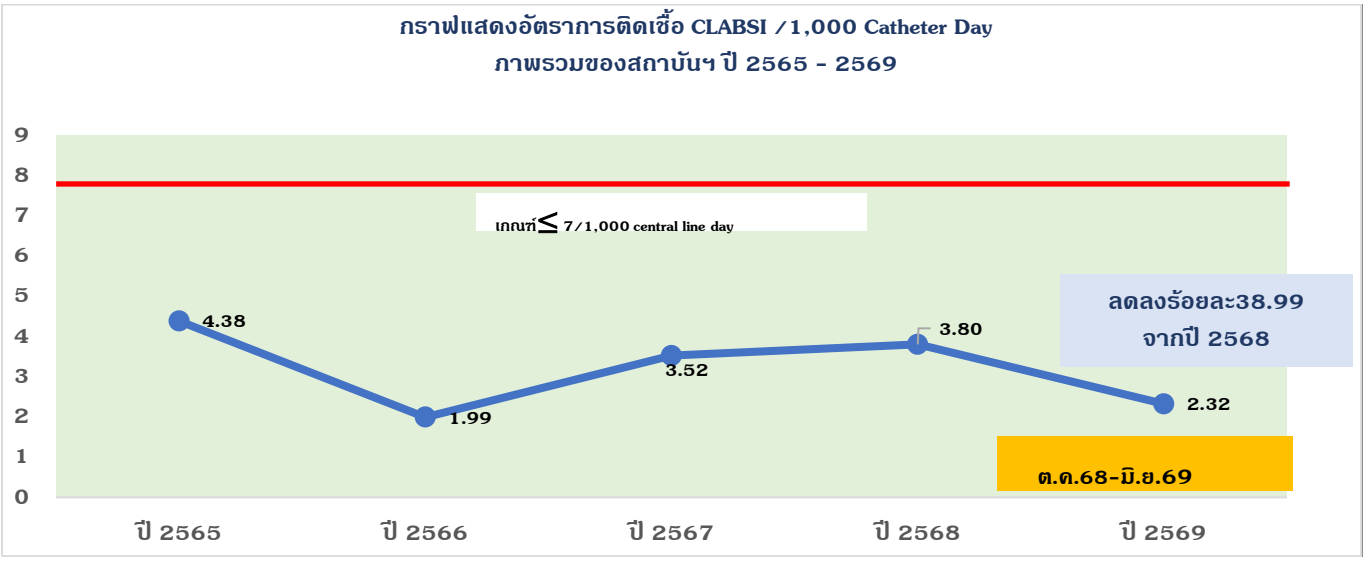

10. บทเรียนที่ได้รับ:

- **ความท้าทาย:** การมีแนวปฏิบัติที่ต่างกันระหว่างแผนกศัลยกรรมและอายุรกรรม แก้ไขโดยการให้หัวหน้าหอผู้ป่วยวิกฤตและผู้เชี่ยวชาญมาร่วมปรับ NUR-WI-019 ให้เป็นฉบับเดียว
- การใช้ Checklist ประเมินแบบหน้างาน (Bedside) ช่วยให้เห็นปัญหาจริงมากกว่าการสอบทฤษฎี และการให้รางวัล (เช่น ขนม) ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี
- **สิ่งที่จะทำต่างจากเดิม:** พัฒนาสู่ระบบ e-Learning และ Mobile Application เพื่อรองรับพยาบาลใหม่ และขยายผลโมเดล Train the Trainer ไปยังกลุ่มการติดเชื้ออื่นๆ (VAP, CAUTI และ SSI)

11. ข้อมูลการติดต่อประสานงาน: นางสาวนภสร ไชยภักดี นางสาวสุนิสา ขุมทอง พยาบาลวิชาชีพ
Tel.0891696506 E.Mail Tay4314 @gmail.com